

Vergaderjaar 2020–2021

32 317

JBZ-Raad

LM

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 4 november 2020

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad¹ hebben kennisgenomen van de brief² van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 19 juni 2020 waarin zij, samen met de Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister voor Rechtsbescherming, het verslag van de informele JBZ-Raad van 4–5 juni 2020 aanbiedt.

Naar aanleiding hiervan hebben zij de Staatssecretaris op 24 september 2020 een brief gestuurd met vragen en opmerkingen van de **PVV**-fractie.

De Staatssecretaris heeft op 2 november 2020 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad, Van Dooren

¹ Samenstelling:

Kox (SP), Faber-van de Klashorst (PVV), (voorzitter), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Jorritsma-Lebbink (VVD), Nooren (PvdA), Oomen-Ruijten (CDA), Rombouts (CDA), Stienen (D66), Teunissen (PvdD), Van Rooijen (50PLUS), Adriaansens (VVD), De Blécourt-Wouterse (VVD), Cliteur (FVD), Doornhof (CDA), Gerbrandy (OSF), Huizinga-Heringa (CU), Karimi (GL), Van Pareren (FVD), (ondervoorzitter), Veldhoen (GL), Vos (PvdA), De Vries (Fractie-Otten), Berkhout (FVD) en Keunen (VVD).

² *Kamerstukken I*, 2019–2020, 32 317, LF.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL/JBZ-RAAD

Aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Den Haag, 14 september 2020

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief³ van 19 juni 2020 waarin u, samen met de Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister voor Rechtsbescherming, het verslag van de informele JBZ-Raad van 4-5 juni 2020 aanbiedt. De leden van de fractie van de **PVV** hebben naar aanleiding hiervan de volgende vragen en opmerkingen.

In het verslag van de JBZ-raad van 4–5 juni 2020 stelt u op pagina 2 over de «Overdrachtstermijnen Dublin» het volgende:
«Het kabinet heeft van het raadssecretariaat vernomen dat zij, net als de Commissie, tot de conclusie komt dat de huidige Dublin-verordening geen ruimte biedt voor toepassing van force majeure. Dit betekent dat voor Nederland en de andere Dublinlidstaten geen mogelijkheden bestaan om de uiterste overdrachtstermijnen op te schorten naar aanleiding van de covid-19 pandemie. Dit heeft tot gevolg dat de Dublinclaim komt te vervallen bij vreemdelingen van wie de overdrachtstermijn verloopt.»
De leden van de fractie van de PVV vragen u of u kunt aangeven welke consequenties hieruit volgen.

Inmiddels is bekend dat Nederland de Dublinoverdrachten geleidelijk worden hervat.⁴ Kunt u aangeven in hoeverre en voor hoeveel vreemdelingen vóór deze hervatting de overdrachtstermijn is verlopen en daarmee de Dublinclaim is komen te vervallen? In hoeverre zijn op dit moment de Dublinoverdrachten weer opgepakt en wordt hierop een maximale inspanning geleverd? Kunt u een actueel overzicht geven van de aantallen Dublinclaimanten, Dublinoverdrachten en de betrokken landen?

Op pagina 5 en 11 lezen de leden van de PVV-fractie in het verslag ten aanzien van de «Situatie Centraal-Mediterrane Route» het volgende:
«De Commissie kondigde aan lidstaten te zullen benaderen met het verzoek tot vrijwillige herplaatsing en zal op korte termijn een bijeenkomst organiseren over de mogelijkheden tot herplaatsing onder de huidige omstandigheden. Ook wees de Commissie op de noodzaak voor verdere samenwerking met Noord-Afrikaanse partners om mensensmokkel aan te pakken en de oversteek naar Europa te ontmoedigen.»

Is Nederland benaderd met een verzoek tot vrijwillige herplaatsing? Kunt u aangeven of u dat verzoek zal weigeren? Welke «Noord-Afrikaanse partners» betreft dit en onder welke voorwaarden geschiedt deze herplaatsing? Betreft dit ook het inzetten op het terug laten keren van schepen met migranten naar deze Noord-Afrikaanse partners? Kunt u concreet aangeven waarop wordt ingezet bij een «regulering van NGO-schepen»? Wordt bij de aanpak van mensensmokkel ook de NGO-smokkelschepen aangepakt?

Op pagina 10 spreekt u in het verslag over *«informatie gestuurde grenscontroles, zoals door Nederland toegepast.»* De leden van de PVV-fractie vragen u op welke aspecten deze grenscontroles concreet worden gericht en welke informatie hiervoor gebruikt wordt. Kunt u ook

³ Kamerstukken I, 2019–2020, 32 317, LF.

⁴ Rijksoverheid, «Nederland hervat geleidelijk Dublinoverdrachten», 1 juli 2020, <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/07/01/nederland-hervat-geleidelijk-dublinoverdrachten>.

specifiek ingaan op hoe deze grenscontroles zijn ingezet in het kader van de COVID-19 binnengrenscontroles en op basis van welke informatie? In hoeverre wordt deze vorm van grenscontrole op permanente basis ingezet, in het bijzonder in het kader van het opsporen en weren van illegale vreemdelingen?

Ten aanzien van het «Werkprogramma van inkomend voorzitterschap» stelt u in het verslag op pagina 11:

«Daarnaast is het verbeteren van migratiemanagement een prioriteit, waarvoor het inkomend voorzitterschap uitkijkt naar het migratiepact.»

Kunt u duiden waarop concreet wordt ingezet bij «het verbeteren van migratiemanagement»? Wat is concreet de bedoeling van het «migratiepact» en wat is de Nederlandse inzet hierbij? Kunt u daarbij tevens aangeven of hier een verband is met het Marrakesh-migratiepact, zo vragen de leden van de PVV-fractie.

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/ JBZ-Raad zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

De voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/ JBZ-Raad,
Faber-van de Klashorst

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 november 2020

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JBZ-Raad van de Eerste Kamer hebben op 14 september jl. aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aanvullende vragen gesteld naar aanleiding van het verslag van de informele JBZ-Raad van 4-5 juni 2020.⁵ Hierbij ontvangt uw Kamer een reactie op deze aanvullende vragen, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken.

Ten aanzien van de overdrachtstermijnen die gelden onder de huidige Dublin-verordening vragen de leden van de PVV-fractie welke consequenties volgen uit het feit dat ook het Raadssecretariaat heeft geconcludeerd dat het principe van *force majeure* niet kan worden toegepast. Zoals gesteld in het verslag van de informele JBZ-raad van 4-5 juni jl. betekent dit dat voor Nederland en de andere Dublinlidstaten geen mogelijkheden bestaan om de uiterste overdrachtstermijnen op te schorten naar aanleiding van de COVID-19 pandemie. Dit heeft tot gevolg dat de Dublinclaim komt te vervallen bij vreemdelingen van wie de overdrachtstermijn verloopt. Zoals met uw Kamer gedeeld heeft Nederland eerder al gepleit voor het toepassen van ruimere overdrachtstermijnen van Dublin claimanten op basis van het leerstuk van overmacht (*force majeure*).⁶ Nederland heeft er tevens bij de Europese Commissie op aangedrongen dat het principe van *force majeure* wordt opgenomen in de nieuwe voorstellen voor asiel en migratie.

Nu de Dublinoverdrachten geleidelijk weer zijn hervat, vragen de leden van de PVV-fractie in hoeverre en voor hoeveel vreemdelingen vóór deze hervatting de overdrachtstermijn is verlopen en daarmee de Dublinclaim is komen te vervallen. In de periode dat Dublinoverdrachten als gevolg van de COVID-19 maatregelen hebben stilgelegen, zijn er ongeveer 510 vreemdelingen vanuit een Dublintraject opgenomen in de nationale asielpcedure, omdat de uiterste overdrachtstermijn was verlopen.

Daarnaast vragen de leden van de PVV-fractie in hoeverre op dit moment de Dublinoverdrachten weer zijn opgepakt en verzoeken zij om een overzicht van de aantallen Dublinclaimanten, Dublinoverdrachten en de betrokken landen. Vanaf 1 juli 2020 zijn Dublinoverdrachten geleidelijk weer opgepakt. Deze hervatting was mogelijk omdat de reisbeperkingen die waren opgelegd na de uitbraak van COVID-19 door steeds meer landen werden ingetrokken. Het overdragen van vreemdelingen met een Dublinclaim heeft prioriteit binnen het terugkeerproces van de DT&V. Tussen juli en september jl. zijn ruim 200 Dublinclaimanten overgedragen.

Op 1 oktober 2020 zaten er ongeveer 850 Dublinclaimanten met een nog lopende overdrachtstermijn in de caseload van de DT&V. De landen waarnaartoe de meeste Dublinclaimanten moeten worden overdragen zijn (in die volgorde) Italië, Duitsland en Frankrijk. Op dit moment kan Nederland Dublinclaimanten overdragen naar 22 van de 27 Dublinlanden. Overdrachten naar sommige lidstaten worden bemoeilijkt doordat in verband met COVID-19 aan extra voorwaarden voor overdracht moet worden voldaan.

⁵ Kamerstukken I, 2019–2020, 32 317, nr. LF

⁶ Kamerstukken II, 2019–2020, 32 317, nr. 618.

In reactie op vragen van de PVV-fractie over de situatie langs de Centraal-Mediterrane Route kan het kabinet melden, dat Nederland niet is benaderd met een verzoek tot vrijwillige herplaatsing uit Malta en ook niet bij een dergelijke bijeenkomst aanwezig is geweest. Zoals vaker is gemeld, ook in Brussel, neemt Nederland zonder concreet perspectief op een structurele oplossing niet deel aan ad hoc maatregelen in het kader van ontschepping.⁷ Bij hoge uitzondering, in reactie op de humanitaire noodsituatie die is ontstaan als gevolg van de branden op Lesbos, heeft het kabinet recent besloten Griekenland aan te bieden maximaal honderd kwetsbare asielzoekers over te nemen.⁸ Zoals vermeld in het verslag, pleitte Malta voor een regulering van NGO-schepen die actief zijn op de Middellandse Zee.

Ten aanzien van de inzet van de Commissie om de samenwerking met Noord-Afrikaanse partners te verbeteren om o.a. mensensmokkel aan te pakken, wordt opgemerkt dat de Commissie op 13 juli jl. een videoconferentie heeft georganiseerd met landen aan zowel de Noord- als Zuidoever van het Middellandse Zeegebied. Het kabinet verwelkomt een dergelijke dialoog onder leiding van de Commissie. Hoewel er geen concrete afspraken zijn gemaakt, hebben deelnemers aangegeven nader te zullen bezien welke mogelijkheden er zijn om verder samen te werken om mensensmokkel te bestrijden.

Voorts hebben de leden van de PVV-fractie aanvullende vragen gesteld over informatie gestuurde grenscontroles. De leden willen onder meer weten hoe dergelijke controles in de binnengrensgebieden worden ingezet in het kader van de COVID-19 maatregelen en in hoeverre deze controles worden gebruikt voor andere doeleinden, zoals bestrijden van illegale migratie. Zoals ik uw Kamer eerder heb geïnformeerd, wordt in het kader van de Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV) – controles die de KMar uitvoert in de binnengrensgebieden met Duitsland en België – ook aandacht besteed aan maatregelen die Nederland neemt ten aanzien van COVID-19. Zo werd er in juli en augustus jl. extra aandacht besteed door de KMar aan reizigers vanuit de provincie Antwerpen, vanwege het geldende oranje reisadvies. Bij het eventueel staande houden van de reizigers werden zij geïnformeerd over het geldende advies tot thuisquarantaine. De MTV-controles vinden gedurende het hele jaar plaats en hebben als primair doel illegaal verblijf, migratiecriminaliteit en grensoverschrijdende criminaliteit in een zo vroeg mogelijk stadium tegen te gaan.

Tot slot vragen de leden naar de ambities van het Duitse Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie op het gebied van migratiemanagement en verzoeken zij om duiding van het zogenoemde migratiepact. Het Duitse Voorzitterschap lichtte tijdens de informele JBZ-Raad zijn prioriteiten toe, zoals gepresenteerd in zijn Voorzitterschapsprogramma.⁹ Uiteen werd gezet welke maatregelen volgens het Voorzitterschap nodig zijn om te komen tot herziening van het Gemeenschappelijke Europese Asielstelsel op basis van voorstellen van de Commissie. Volgens het Voorzitterschapsprogramma is het noodzakelijk om een eerlijk, uitvoerbaar, efficiënt en crisisbestendige systeem te ontwikkelen. De hiervoor benodigde voorstellen lopen uiteen van een betere balans tussen verantwoordelijkheid en solidariteit, efficiëntere asielprocedures, een verplichte screening- en (buiten)grensprocedure, meer inzet op terugkeer

⁷ *Kamerstukken II*, 2018–2019, 32 317, nr. 535

⁸ *Kamerstukken II*, 2019–2020, 19 637, nr. 2652

⁹ <https://www.eu2020.de/blob/2360248/e0312c50f910931819ab67f630d15b2f/06-30-pdf-programm-en-data.pdf>

(vrijwillige en gedwongen) en versterking van Schengen tot intensievere samenwerking met partnerlanden in regio's van herkomst en transit.

Desgevraagd kan het kabinet de leden van de PVV-fractie informeren dat deze voorstellen van de Commissie geen verband houden met het Global Compact voor Veilige en Geordende Migratie (ook wel aangeduid als het «Marrakesh-migratiepact»). Zoals gebruikelijk bij Europese (wetgevings-)voorstellen, wordt uw Kamer hierover geïnformeerd via het traject voor de Beoordeling van Nieuwe Commissievoorstellen, waarbij het kabinet tevens zijn appreciatie en inzet met uw Kamer deelt.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol